

# בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRÁÉL ZSINAGÓGA  
és  
BÉT SMUÉL TANHÁZ



ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK  
2025. június 01-június 07.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

## BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

|                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------|
| <b>JÚNIUS 1., VASÁRNAP</b> Az előadás elmarad. <b>SÁVUOT ELSŐ ESTE</b> |
|                                                                        |

|                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>JÚNIUS 2., HÉTFŐ</b> Az előadás elmarad. <b>SÁVUOT ELSŐ NAP</b>         |
| <b>JÚNIUS 3. KEDD,</b> <b>SÁVUOT II NAP: MÁZKIR</b> Este az előadás emarad |
| <b>JÚNIUS 4. szerda 18:00</b> Darvas István: Szentírás és kommentár        |
| <b>JÚNIUS 5. csütörtök 18:00</b> Fekete László: Kántorművészet             |

#### Hétköznapi imarend

|                                |              |
|--------------------------------|--------------|
| szerda-péntek reggel zsinagóga | <b>08:00</b> |
| szerda-csütörtök ZOOM          | <b>18:30</b> |



Sábbáti tudnivalók 2025. június 06-07.

|       |                                                          |
|-------|----------------------------------------------------------|
| 18:00 | tanulás                                                  |
| 19:00 | istentisztelet a zsinagógában                            |
| 09:00 | szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában<br>NÁSZO |



## SÁVUOT

### A törvényadás ünnepe

"Ne legyenek más isteneid! Tévesztők, hiábavalóságok, hasznuk nincs, nem is használhatnak, kik követik, szívüket bolondítják, bosszúságot gyarapítanak, haragot növelnek, a Napnak és Holdnak képét hordogatják, ködképeket, csillag ábrázolásokat, faragványokat, melyeket találmányuk szerint faragcsáltak."

A diaszpórában *sziván* hónap hatodikán és hetedikén (Izraelben csak hatodikán) ünnepeljük *sávuot* ünnepét, mely szó magyarul heteket jelent.

A *Tóra* írja: "Hét hetet számolj magadnak; attól fogva, hogy kezdenek sarlót vinni az álló gabonába, kezd el számlálni a hét hetet. És tartsd meg a hetek ünnepét az Ö.valónak..." (M.V. XVI,9-10).

Az ünnep ezen elnevezése mezőgazdasági vonatkozásokra utal, mely az árpa aratásával kezdődött és a búza aratásával ért véget. E napok az *omerszámlálás* napjai.

A *sávuot* szó azonban jelenthet esküket is, mert két eskü is kötődik e naphoz:

Egyiket a zsidó nép tette a kinyilatkoztatást hallván: "Megtartjuk és meghallgatjuk" (M.II. XXIV,7).

A másik esküt maga az Ö.való: "És ti lesztek számomra a papok birodalma és megszentelt nép!" (M.II. XIX,6).

A *sávuot* egy másik elnevezése: a zsengek ünnepe (*hág hábikurim*), ugyanis a *Tóra* írja: "A zsengek napján is, midőn bemutattok új lisztáldozatot az Ö.valónak, heteitek ünnepén..." (M.IV. XXVIII,26).

E napon a jeruzsálemi Szentély fennállásának idejében a *Tóra* által Izrael földjének gazdagságát jelző hét féle gyümölcs / termés: búza, árpa, szőlő, füge, gránátalma, olajbogyó és datolya elsejét (amit először láttak meg) pompás felvonulás keretében a Szentélybe vitték, ahol a papoknak és a földdel nem rendelkezőknek adták (*Misna, Bikurim III*). A zsengek ünnepén mutat-ták be a Szentélyben az új kenyeret is, hálát adva az Ö.valónak; a kenyérért, az életért (M.III. XXIII,27).

*Sávuotot* nevezik még az aratás ünnepének (*hág hákácir*) is, mert: "Három ízben szentelj nékem ünnepet... És ünnepét az aratásnak..." (M.II.

XXIII,14-16).

A búza aratása fejeződik be ekkor Izraelben és ezt kísérte az új kenyerek bemutatása.

Az ünnepet a *Talmud* egyszerűen csak gyülekezésnek, zárásnak (*áceret*) nevezi, mivel ezen ünnep lezárja *peszáh* napjait az egyiptomi kivonulás ünnepét - melynek végső célja a *Tóra* adása volt.

Egy nép pusztán a szabadság adományával még nem nép, kellenek szabályok, törvények is, ahogyan a *Talmud* is írja:

"A Szináji kinyilatkoztatás napja éppolyjelentős, mint a teremtés napja; mert az erkölcsi törvény létesülése nélkül az anyagi világ teremtése tökéletlen, sőt értelmetlen lenne" (Sábát 88a).

Az ünnep egy másik elnevezése: a *Tóra* adás ideje (*zmán mátán Toráténu*). Bölcsseink hagyománya szerint ekkor kapta a zsidóság az írott Tant (*Tóra*) és a Szóbeli Tant (*Talmud*) az Ö.valótól, mely meghatározta és jelenleg is meghatározza a zsidó nép sorsát. Akkor és ott azonban csak a *Tóra* átadása történt meg, mert az elfogadás, az elsajátítás - az év minden napján - azóta is folyamatos.

Sávuot szokásai, hagyományai is a *Tóra*, a *Tóra* adásának körülményei, tanításai körül forognak. Mielőtt beköszönt az ünnep, szokás némely közösségben az éjjelt "javítással" (*tikun*), azaz virrasztással és tanulással tölteni, mert a hagyomány szerint a nép aludt a kinyilatkoztatás előtti éjjelen, nem értette meg a nap jelentőségét. Azóta e sajnálatos tényen próbálunk "javítani".

A *Zóhár* (a zsidó misztika egyik alapkönyve) szerint *sávuot* napján van a zsidóság mennyegzője. A menyasszony/zsidóság esküvői hozománya az előző napi tanulási órák, ezzel a kincssel érkezik jegyeséhez, a vőlegényhez / *Tóra*.

A zsinagógát még az ünnepet megelőzően szokás zöld ágakkal, lombokkal, virágokkal díszíteni, mert a *Szináj*-hegy is virágba borult annak idején - a hagyomány szerint - a nagy esemény tiszteletére, a *Tóra* adásának napján. A zöldek, a virágok élők és kedvesek számunkra, akár a *Tóra* tanításai, szavai.

Vannak oly helyek, hol gyümölcsökkel is díszítenek, az első termés Szentélybeli bemutatására emlékezve, mert ekkor mond ítéletet az Ö.való a fák gyümölcssei fölött (*Misna, Ros hásaná* I, 2).

Az első napon a zsinagógában a *Tórából* a *Szináj*-hegyi kinyilatkoztatásról

(M.II. XIX-XX. fejezet) és az áldozatok bemutatásáról (M.N. XXVIII,26-31) szóló verseket olvassuk.

A *háftára*: Jehezkél látomása az "égi szekérről", az Ö.való meg-jelenéséről (*Jehezkél* I,1-28 és 111,12).

A második nap *Tóra*-i olvasmánya: M.V. XV,19-XVI,17 versei a zarándokünnepekről és az előző napon olvasottak megismétléséből áll.

A *háftára*: Hávákuk próféta könyvének III. fejezetéből az 1-19 versek, melyek az Ö.való megjelenéséről szólnak.

Első nap azonban mielőtt a *Tóra* olvasásába kezdenénk, elmondunk egy arameus nyelvű imát (*Ákdámút...*), melyben a *Tóra* felolvasója, "engedélyt kér" a felolvasásra, melynek középpontja a Tízparancsolat felolvasása.

Dr. J. H. Herzl a Brit Birodalom volt *főrabbi*a írta: "Egyetlen vallási okmány sem gyakorolt nagyobb hatást az ember erkölcsi és társadalmi fejlődésére, mint az emberi kötelességeknek ez az I.-teni kinyilatkoztatása, amely a Tízparancsolat néven ismeretes. Ez a néhány szűkszavú parancsolat - mindössze 120 héber szó - fel-öleli ténykedéseink összes területét, nemcsak a külső cselekvéseket, hanem a szív titkos gondolatait is."

A második nap, a *Tóra* olvasása előtt *Rut* könyvét (*Megilát Rut*) olvassuk fel. A bírák korában (~ante 1100), az árpa aratásának idején, játszódó idilli történetben igen fontos dolgokról esik szó. Itt olvashatunk többek között az áttértek, betértek törvényeiről, a szegényeken, özvegyeken, idegeneken való segítségnek és a föld meg-szerzésének szabályairól.

A könyvben a jócselekedetek jutalmazásának ismertetése mellett *Dávid* királynak - akitől a *Másiáh*/Messiás fog majd származni - a családfája is szerepel. A hagyomány szerint *sávuotkor* született és halt meg *Dávid* király.

(Vannak közösségek, hol gyertyákat (150 gyertya = 150 zsoltár) gyújtanak és zsoltárokat mondanak *Dávidra* emlékezve) *Rut* volt az a nő, aki önként magára vette a zsidóság törvényeit és lett *Dávid* király dédnagyanyja *moábita* származásának dacára. Gyönyörűen mondja *Naominak*, zsidó anyósának:

"Amerre mész, megyek én is, ahol majd lakozol, lakozom én is. A te néped azén népem, a te I.-tened azén I.-tenem" (*Rut* I,16). Az ünnep mindkét napján hálaadó zsoltárokat (*hálél*) is mondunk a zsinagógában.

A második napon tartjuk - a *Tóra* olvasása után - a halottainkról megemlékező szertartást (*mázkir*).

Ekkor szokás tartani (a XIX. századtól) a lányok felavatási ünnepségét; a *bát-micvá* szertartást is.

A fiúk 13 éves korukban válnak nagykorúvá, lesznek a közösség teljes jogú tagjai, úgy a lányoknál ez 12 éves korukban következik be (jelképesen) e szertartással.

Szokás az ünnep előtt adományokat is felajánlani a szegényeknek, ahogy a *Tóra* írja: "És tartsd meg a hetek ünnepét az Ö.valónak, a te I.-tenednek, kezed tehetségéhez mért önkéntes felajánlással, amelyeket adsz, aszerint, mint megáld téged az Ö.való" (M.V. XVI,10). E mondat is kifejezi, hogy az örömről nem lehet teljes, míg mások nélkülöznek. A *sávuotnak*, hasonlóan a többi ünnephez, a szellemiek mellett megvannak a maga jellegzetes testi táplálékai is. Ekkor szokás tejes ételeket enni, melynek több magyarázata is van. Vannak, kik tejet és mézet is esznek a *Tóra*ra utaló alábbi vers allegorikus értelmezés szerint: "Méz és tej van a nyelved alatt..." (*Sir hásim* IV,11).

A tej és a méz jelenti még a tejjel és mézzel folyó országot is, mely a *Tórában* ígértetik meg a zsidóknak (M.II. III,8). Vannak helyek hol az ünnep második napján csak tejes ételeket esznek, mert *Dávid* király ekkor halt meg és halála napjára való emlékezésül nem esznek húst, az öröm egyik jelképét. Van ahol először tejes ételt esznek és az előírt várakozási idő letelte után esznek hússal is, mert betartják az "örvendezés" parancsát, mely húsevésből is áll. A másik magyarázat e szokásra, hogy ekkor tettek ki - áldozat bemutatásként - az új gabonából sült két kenyeret a Szentélyben, ez okból, erre való emlékezésül eszünk kétféle.

A legtöbb helyen azonban csak tejes ételeket esznek, emlékezésül, hogy a *Tórában* szerepelnek a rituális étkezés (*kásrut*) szabályai.

A *Tórát sávuotkor* kapták őrseink és így minden edény használhatatlan (*tréfli*) volt, ezért gyümölcsöket és tejes ételeket ettek, míg alkalmassá tették (*kikaserolták*) az edényeket. A tej ezenfelül bölcsseink szerint olyan mint a *Tóra*; ahogy a tej táplálja a kisgyermeket, a *Tóra* úgy táplálja és erősíti a zsidókat.

*Sávuot* reggeli (*sáhrít*) imájában mondjuk a következőket:

"Ne legyenek más isteneid! Tévesztők, hiábavalóságok, hasznuk nincs, nem is használhatnak, kik követik, szívüket bolondítják, bosszúságot gyarapítanak, haragot növelnek, a Napnak és Holdnak képét hordogatják, ködképeket, csillag ábrázolásokat, faragványokat, melyeket találmányuk szerint faragcsáltak." (*Máhzor*)

## Hahn István: Zsidó ünnepek és népszokások

Ünnepünk neve a Tórában *Sabuot*, hetek ünnepe. *Chag habikkurim*, az első árpából készült két friss cipó bemutatásának ünnepe, *Chag hakacir*, az aratásnak, t. i. az árpaaratásnak ünnepe. Naptári időpontját a többi ünneptől eltérően, nem állapítja meg a Tóra, csak azzal, hogy a Peszach utáni ötvenedik napra kell esnie. Vita volt valamikor arról is, Peszach nyolc napja közül melyiken kell elkezdni a számolást. A szaddukeusok, a Tóra szószerinti szövege alapján a Peszach hetének szombatját követő napon, a farizeusok az ünnep másodnapjára kezdték meg a számlálást. Innen van az, hogy a mai zsidóságban, mely a farizeusok tanítását fogadta el ebben a részletkérdésben is, mindig ugyanarra a naptári dátumra esik az ünnep, de mindig más hétköznapra; a keresztény egyházakban pedig a szaddukeusok elve alapján a Sabuotnak megfelelő pünkösd (a pünkösd, Pfingsten nevek pentékoszté = 50-ik, t. i. ötvenedik nap húsvét után - szóból erednek) az évnek mindig más-más napjára, de állandóan vasárnapra esik.

Sabuotról a Tóra csak mint természeti ünnepről szól. A Talmud a korai tórai kronológia alapján már egészen természetesnek tartja, hogy a Sabuotnak is megvan a másik két zarándokünnephez hasonlóan a maga történeti fontossága is: a kinyilatkoztatás ünnepe. A további fejlődés szükségszerűen következett a zsidó vallás kialakulásának általános irányából és a történet eseményeiből. A Szentföldről és ezzel a földműveléstől is elszakadt zsidóságban egyre fakul az ünnep természeti jelentősége, egyre mélyül történeti jellege. Mai zsidóságunkban az előbbire csak Tóránk néhány mondata emlékeztet, meg talán az a szokás, hogy Sabuotkor templomainkat növényekkel díszítjük; az utóbbira e két napnak minden imája, szertartása, egész hangulata. Ma egyetlen emlék, egyetlen élmény tölti meg zsúfolásig a két napnak szinte minden percét: az az emlék, hogy a mi őseink, zsidók álltak akkor ott a felhőbe burkolózott, villámkoszoruzta Hegy tövében, hogy átvegyék a két kőtáblát és ezzel együtt egy mindennél hatalmasabb elhivatást: a két kőtáblában lefektetett tanításnak elterjesztését, a Szinaj ragyogásának szertehintését mind a földeken.

Sabuot az az ünnepünk, amelyben a szellemi tartalom leginkább elnyomja a szertartásbeli részt. Semmi szimbólumot, semmi külsőséget sem tartunk méltónak arra hogy vele jelképezzük a legnagyobbat, ami történetünkön végigvonul: azt, hogy az isteni tan hordozói mi lettünk és mi vagyunk, évezredek át. Ezért csak a minden ünnepünkre egyaránt vonatkozó munkaszünet az egyetlen külső megkülönböztetője Sabuotnak.



Már a XIV. századtól fogva szokásos volt a zsidóság jámborainak körében, hogy - hasonlóan az engesztelés napjához és a Hosana rabbához, a Sabuotnak első éjszakáját is virrasztva töltik el. Ennek a virrasztásnak a XVII. században már külön előírt rituáléja van, amelyet - a Tóraadás ünnepén - a Tóra minden szakaszából, valamint a Szentírás könyveiből és a későbbi zsidó irodalom főműveiből vett szemelvények alkotnak. De állandó részét alkotják ennek a virrasztó istentiszteletnek a résztvevőktől előadott Szentírásmagyarázó előadások is. Nem is lehetne méltóbban ünnepelni a Tóra napját, mint külső pompa és dísz helyett magának a tannak olvasásával, fejtegetésével.

A Sabuot délelőtti istentiszteletnek középpontja a tórai olvasmány: a Tíz ige. Ennek ünnepi jellegét van hivatva kiemelni az a hosszú, arameus nyelven írt himnusz, az *Akdamut*, melynek jellegzetes vontatott dallama az egész sabuoti imarenden végigvonul. Próféta olvasmány gyanánt Ezékiel próféta misztikus látomása szolgál Isten megnyilatkozásáról, mintegy kiegészítésül a Szinaji kinyilatkoztatásnak. A második nap próféta olvasmánya Chavakkuk próféta imája: "...fügefa nem virágzik, szőlőtő termést nem hoz, kipusztult a virág a mezőről, a nyáj az akolból: de én ujjongok Istenemben, bízom a segítség Urában". A minden csapáson túl élő és fennmaradó zsidó reménykedésnek, a földi élet minden változásán felülemelkedő Istenhitnek apotheozisa ez a néhány mondat - valóban méltó az ünnep jelentőségéhez.

A rendes ünnepi imához fűződő költői betoldások részben a Tíz ige egyes mondatait dolgozzák fel költői formában, részben pedig a törvénynek, mint egésznek világfenntartó jelentőségéről szólnak.

## **Sávuoti** **LITURGIKUS ÉRDEKESÉGEK**

Nemsokára ünnepeljük Sövuajsz (Sávuot) két napját. A zöld növényzettel, virágokkal ékesített zsinagógáink a természet szépségét idézték, emlékeztetve az első zsengek aratására. Mezőgazdasági jelentősége mellett, ez az ünnep a pusztai vándorlás idején történt legfontosabb eseményt, a Tóraadást, a Kinyilatkoztatást jelképezi.

Az ünnep első napjának délelőtti istentiszteletén, a Tóraolvasás előtt hangzik el Rabbi Méir bar Jichok kilencvensoros, arameus nyelven írt vallásos költeménye, az Ákdomusz (Ákdámút). A pijjut az Örökkévalónak hálát mond a Tóraadásért, a Tízparancsolatért, egyben Izrael feladatául szabja a Tóra tanulmányozását és elterjesztését. Dallama egyik legősibb, legértékesebb zenei örökségünk egyike. "Szináji dallamnak" nevezzük, mert a hagyomány szerint Mózes a Szináj hegyén a kőtáblákkal együtt, dallamainkat is megkapta az Örökkévalótól...

Viszont a zenetudomány kutatásai alapján, a legrégebbinek nevezhető zsidó liturgikus dallamok i. sz. a VIII. századtól kerültek askenáz területekre, elsősorban Németországba és Franciaországba. Rabbi családok telepedtek le ezeken a vidékeken, akik között rabbi - cházánok, liturgiai szakemberek, költők is voltak. Úgy gondolták, hogy a Szentély pusztulása után megmaradtak közösségek az egykori országban és környékén, közöttük élhetnek még a Templom zenei hagyományai. Például a Kalonymos család felmenői Palesztinából származtak. Ők a Szentföldre mentek és az ottani dallamokat gyűjtve áthozták és terjesztették elsősorban Németországban. Egy másik fontos személyiség, Machir rabbi, aki Narbonneban, Dél - Franciaországban élt, Bagdadból hozott dallamokat. A Dél - Olaszországban élő Oria rabbi - család Jeruzsálemből származott. Az általuk onnan hozott melódiákat tanították, terjesztették. Az ebből a korból származó Ákdomusz (Ákdámút) dallama jemeni eredetű, amelynek perzsa (iráni) és marokkói változatai ismertek. (Lásd jegyzet). Megemlíthjük még Zarándokünnepeink két másik fontos imarendjének, a T'filát Tálnak (Peszáchkor a harmatért) és a T'filát Gesemnek (Szukkotkor az esőért) közös dallamvilágát, amely úgyszintén Jemenből származik.

Elmondhatjuk tehát, hogy a zenetudomány szerint az askenáz liturgikus

zene legősibb alapjai szefárd eredetűek és a VIII. században kerültek Európába. Mégis magunkénak valljuk szép hagyományunkat is, mert ezek egyben Ősi, "szináji dallamok", hiszen mindent a Világ Alkotójától kapunk, mind a mai napig.

---

Jegyzet: in Idelsohn: Jewish Music in Its Development. Henry Holt and Company. New-York. 1929. VIII/3. fejezet 160. oldal. XIII. tábla, 8. kottapéllda. - U.o.: III. fejezet. X. tábla, 9 -12. kottapéllda. 63 - 64. oldal.

# NÁSZO

## HETISZAKASZ-KOMMENTÁR:

FORRÁS: OR-ZSE RÉGI HONLAP

## NÁSZÓ



**A Miskán, a pusztai,  
hordozható Szentély**

Ezen a héten a Nászó hetiszakaszát olvassák a zsinagógában. Jelentése "vedd fel" - Gerson fiainak számát 30 évestől 50 évesig, ugyanis a leviták ezen korhatáron belül láttak el szent szolgálatot. A pusztai Szentély elkészült. Kirajzolódtak a feladatok. Lévi törzsének gyermekei lettek a papok, ezen belül Áron fiai a kohaniták.

Gerson, Merári, Keháti gyermekei a papoknak segédkező leviták. A Kehátiak szállították a mozgó pusztai Hajlék legkényesebb tartozékait, a frigyszekrényt, a menórát, mindazt, ami a szentek szentélye körül volt található. Nagyon pontosan és gondosan kellett e tárgyakat becsomagolni. Ők a fejedelmek felajánlásából nem kaptak kocsit, mivel a szent dolgokat kézben vagy vállon kellett vinniük. A Gersoniak a szőnyeget, takarókat, a függönyöket vitték, a

Meráriak egy fokkal kevésbé szentebb részeket, deszkákat, öszslapokat cipelték.

Szó esik a hűtlenséggel vádolt asszonyról, írva van, "állítsák a pap elé, bontsa ki az asszony haját" innen származik az asszonyok fejbefedésének szokása. Míg a szemérmetlen vagy azzal vádolt asszony haját kibontották, a szemérmes. asszony az utcán, piacon, templomban befedi a haját. Az ezzel kapcsolatos szertartást még a. II. szentély idején Jochanan Ben Zákáj, a jeles tanaista elhagyta, mert az csak az asszonyt érintette. A hűtlenség, vagy a házasságtörés a férj esetében sem megengedett.

Szerepel a hetiszakaszbán a nagyon ismert és ma is használt papi áldás szövege "áldjon meg téged az Örökkévaló és örködjék feletted, ragyogtassa az Örökkévaló az Ő arcát rád, és legyen hozzád kegyelmes, fordítsa az Örökkévaló az Ő arcát feléd és szerezzen neked békét." A pap tehát csak tolmácsol és kér az emelvényen, amelyet düchennek neveztek, (innen a műszó düchenolás) az áldást egyedül a Gondviselés bocsátja ránk.

Felsorolják a fejedelmek avatási felajánlását, amely Chanukakor az újraavatás ünnepén is felolvasásra kerül.

A találkozás sátra most kapta meg igazi funkcióját, az Örökkévaló szavait már nem a Szináj hegyén, hanem a sátorban, a két kerub közül intézte Mózeshez.

Deutsch Gábor

---

## KOMMENTÁR

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

## NÁSZÓ

### ÁLDJÁK MEG NEVEMBEN IZRÁELT, ÉS ÉN MEGÁLDOM ŐKET

Ezt a hetiszakaszt mindig Sávutot utáni szombaton olvassuk. Tartalma igen változatos. A Leviták megszámlálása és munkabeosztása a Szentélyben a hetiszakasz eleje. Ezt követi a házasságtörő asszony "próbája", majd a Názir törvénye, hogy haját megnövéssze, szeszes italt nem ihat és milyen áldozatot mutat be a "önmegtartóztatás" befejeztével. A Szidra a pusztai Szentély felavatásával fejeződik be.

Még a befejezés előtt olvashatjuk a legfontosabb részt, a kohaniták áldását. Az áldás szövege mind a mai napig használatos a zsidó liturgiában. "Jövérechecha" áldjon meg az Isten és őrizzen meg, fordítsa feléd kegyesen orcáját, forduljon Isten hozzád és áldjon meg "békével". Az áldásszöveg után így szól az írás: "Áldják meg nevemmel Izráelt és én megáldom őket" (Lev.VI 7).

Ezzel a szöveggel áldja meg az apa gyermekeit péntek este. Ezzel záródik az esketési, vagy a bármicve szertartás a templomban, és ezt az áldást mondják a kohaniták ünnepekkor (Izráelben minden nap!)

A hagyomány szerint 7 neve van az Istennek. Egyik - talán a legfontosabb - neve: Béke! A Midrás szerint nagy a béke ereje, mert az áldás minden szava benne van és magának Istennek is Salom, az az Béke a neve. Nem véletlen, hogy a béke áldását elsősorban a kohaniták alkalmazzák a Szentélyben. Ők Áron főpap leszármazottai és Áronról mondja a Talmud, (Atyák mondásai 4 fej.) hogy ő nemcsak békeszerető volt, hanem utána ment a békének. ("Rodéf salom")

Izráel népe magáévá tette Áron békeszeretét és egész történelme során békére törekedett. Nem véletlen, hogy köszöntésünk is Salom = béke veled-veletek. Talán nincs még egy nép a világon, mely annyira küzdött a békéért, mint a zsidó nép. R. Jochanan Ben Zákáj, a Rómával való békét kereste, mikor felállította Jávneban a Szentély pusztulása után az első Szanhedrint (i.sz.70). A 2000 éves gálut során mindent megtettünk, hogy békében éljünk a "gazdanép" keretében. Ősatyánk Ábrahám engedett unokaöccsének, Lótnak az ország felosztásában a béke kedvéért (Gen.12.fej.)

A Tóra törvényei szerint, még háború esetén is, ha várost ostromlunk, előbb fel kell szólítanunk az ellenséget, hogy kössön velünk békét. "Ha város elé érkezel, hogy harcolj ellene, szólítsd fel lakosait a békére" (Deut.20 / 10)

A Második Szentély építésekor nagy volt a kishitűség, mikor a szegényes új Szentélyt összehasonlították a régi pompájával. Erre úgy szólt Chágáj próféta: "Nagyobb lesz az új Szentély tisztelete a réginél - szól a seregek Ura -, mert e helyen békét teremtek" (Chágáj 1 / 9).

Izráel békeszeretete talán a csúcra érkezett az "idők végéről" szóló próféciával. "És leszen az idők végén szilárdan áll majd Isten háza a hegyek ormán, mely magasabb lesz minden hegynél és népek özönlenek feléje.

Sokan jönnek majd oda és szólnak: menjünk Jákob Istenének házához, tanítson az útról, melyen járjunk. Mert Cionból jön a Tan és Isten szava Jeruzsálemből... És összetörik a kardokat ekevassá, és dárdáikat szőlővágó késekké, egyik nép nem emel fegyvert a másik ellen és nem készülnek többé háborúra" (Jes. 2 / 2-4)

Érdemes megjegyezni, hogy a római közmondás szerint: " ha békét akarsz, készülj a háborúra" A mi tanunk szerint háborúra készülni nem kell az igazi béke világában. (Megjegyzés: fenti idézet New Yorkban az ENSz épületének úgynevezett Jesajás falán angolul szól a látogatókhoz, messziről látható óriási betűkkel.)

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

**בית כנסת בני ישראל**

**BZSH Hegedűs Templomkörzet**

**Benéi Jisráél Zsinagóga**

**1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.**

**06-30-644-9083, 06-1-340-5085**

**e-mail: [hegedus@bzsh.hu](mailto:hegedus@bzsh.hu);**

**<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu/>**

